

DE BAARDAAP

DE BAARDAAP

Pater Anthony

Dit boek staat los van de werkelijkheid, voor zover er gebeurtenissen worden beschreven die gerelateerd kunnen worden aan gebeurtenissen in het verleden, zijn deze door de auteur naar eigen inzicht vorm gegeven en tot fictie gemaakt. Hetzelfde is het geval voor de in dit boek voorkomende personen, gebouwen en plaatsen.

ISBN: 9789402122473

©2014 Pater Anthony

Eerste versie 2011 ©Anton Pater

Foto voorpagina: peeterv iStockphoto

INHOUD

1	De Baardaap	7
2	Moeder	21
3	Wim	37
4	Santpoort	57
5	Dimitri	67
6	Donder: volmaakt Bewustzijn	101
7	De Verlosser	123
8	Harry Harakiri	149
9	Rita	171
10	Jody	195
11	Naomi	221
12	Hannah	237
13	Ingrid	283
14	Vincent	319
15	Naomi	335

*De leugen is alleen gepast indien die je
wat meer oplevert dan de waarheid*

1 De Baardaap

De Baardaap komt met grote passen aangelopen.

Zijn handen heeft hij weggestoken in de kleine zakken van zijn nauwsluitende spijkerbroek, vier vingers passen er nét in. Zijn duimen steekt hij tussen de lussen van zijn broekriem. Met zijn armen strak langs zijn lichaam en zijn hoofd ingebed tussen de opgetrokken schouders lijkt het wel alsof hij met opzet de indruk wil wekken een lange slungel te zijn.

Maar een lange slungel - dat is hij allerminst.

Hij is een reus, atletisch gebouwd en met zijn lange gespierde armen het menselijke evenbeeld van een orang-oetang. Maar dan wél eentje die is voorzien van een zwarte haardos.

'Joh, hoe vaak moet ik jou nou nog zeggen dat jij hier moet *oprotten!*'

André kijkt vanuit zijn ooghoeken onbewogen naar de Baardaap die hem nu tot op een meter is genaderd. André heeft zijn brommer uitgezet en likt aan het vloeipapier van zijn halfzwarte sjekkie. Hij rolt de sigaret, plukt er het nog uitstulpende restje tabak vanaf en steekt de peuk dan in zijn rechtermondhoek waarna hij het pakkie sjek opbergt in de binnenborstzak van zijn leren jack.

En dat allemaal in één vloeiende beweging.

André heeft met zijn Kreidler zojuist een mooie acht gedraaid op het kakelvers ingezaaide grasveld van het plantsoen van de nieuwbouwwijk. De Baardaap woont hier nog niet zo lang maar intussen kent de hele wijk hem, alleen nog niet bij zijn échte naam.

Maar dat maakt hem niets uit.

Hij weet heus wel wie er met de Baardaap bedoeld wordt. Nu staat hij met gekruiste armen te wachten op een reactie van André die nog steeds, ogenschijnlijk relaxt, op zijn brommer

zit en rustig in de Baardaaps ogen kijkt terwijl hij zijn sjekkie aansteekt.

André inhaleert diep over zijn longen, blaast een grote rookpluim loodrecht de lucht in en kijkt daarbij nonchalant weg. Is het echte nonchalance? Of speelt André nu de koele kikker?

Timo staat wat ongemakkelijk naar het tafereel te kijken. Het vriendje van André is nog geen zestien en heeft nog geen brommer. André is stoer, hij niet. Timo heeft wél ontzag voor de Baardaap, die reus met die gitzwarte kop en fonkelende zwarte ogen.

Plots geeft de Baardaap een flinke por tegen de schouder van de ondeugd.

‘Joh! Hoor je niet wat ik zeg?’

Naast ongeduld en irritatie is er nu ook woede in zijn stem. André wrijft wat over zijn schouder. Dat kan nooit veel pijn hebben gedaan, denkt Timo.

‘Mijnheer, u slaat een minderjarige,’ André zegt het rustig, ‘ik kan u daarvoor aangeven bij de politie.’ Als de Baardaap rood wordt dan is dat niet gauw te zien want ’s mans gezicht is bedekt met een oerbos van zwarte haren maar nu wordt hij zó kwaad dat dit weer wél te zien is; aan de puntjes van zijn neus en oren.

‘Joh, wil *jij* soms weten wat *slaan* is!’..... en de beweging is al ingezet. Impulsief en zonder nadenken zoekt zijn hand de kaaklijn van André. Een hand die gestuurd wordt door jaren van opgekropte woede en een geweldig stelsel van spieren en pezen.

André heeft geen enkele kans op een ontwijkende beweging. Hij heeft er totaal niet op gerekend om van baardmans een klap te ontvangen en bovendien is die lange slungel die ze de Baardaap noemen verrassend snel in zijn bewegingen.

Maar de Baardaap ontkracht zijn eigen impuls; slechts zijn vingers beroeren André's kaaklijn -het is een rare, ietwat wijverige uithaal geworden.

Door de klap slaat André's hoofd tegen het stuur van zijn brommer. In de Baardaaps beleving is dit niet meer dan een corrigerende tik maar voor André is het een mokerslag.

André valt over het stuur van zijn Kreidler op de grond en de brommer valt naast hem. Iets beroert het startpedaal in de val want de brommer slaat aan. Het achterwiel draait snel en weerstandloos in de lucht, ploegt af en toe een graspol uit de grond en deze chaos wordt nog versterkt door het schelle rotgeluid van André's opgevoerde brommertje.

'Godverdomme!' schreeuwt André, die het gewoon is om veel te vloeken.

'Jezus!' roept Timo, die nooit vloekt.

'Kut!' zegt de Baardaap, die nog wat onbeholpen voorovergebogen staat na een poging om André's val te stoppen.

Timo gaat snel op zoek naar de startonderbreker van André's brommer, om het kabaal en het razend tollende achterwiel te stoppen. Buurtgenoten kijken op vanuit hun tuintjes, laten hun bezigheden even rusten en iemand maakt zich los van het groepje waarmee hij staat te keuvelen.

André woont tegenover de Baardaap, aan de overzijde van het plantsoen, en André's vader komt kordaat op het tumult toegelopen. De Baardaap ziet hem naderen, hij kijkt naar de op de grond liggende jongen en mompelt dan: 'Dit had je vader eens wat vaker moeten doen!'

Dan draait hij zich om en loopt terug in de richting van de nog openstaande voordeur van zijn eigen woning. Daar treft hij Eefje, leunend tegen de deurpost.

‘Wat heb jij godverdomme *nou* weer gedaan?’

‘Ach, dat verdomde kolere jong!’ zegt de Baardaap als hij Eefje voorbijloopt. ‘Hij rijdt weer eens over het gras met z’n kutbrommer en niemand hier die er iets van zegt!’

Eefje gooit de deur dicht.

‘En *jij* moet er zonodig wél iets van zeggen en hem nog op zijn bek slaan ook?’ Eefjes vraag is doordrenkt van woede.

‘Ja! Iemand zal hier eens een keer wakker moeten worden!’

‘En *jij* voelt je daartoe geroepen? Als *jij* weer in de bak belandt dan zou me dat een zorg zijn maar als de politie hier binnenkomt dan zit *ik* ook! Lul!’

De Baardaap is intussen de woonkamer binnengelopen en in de zitkuil geploft. Hij kijkt Eefje wat schaapachtig aan.

‘Je weet niks meer te zeggen,’ zegt Eefje dwingend, ‘omdat jij je verstand niet gebruikt!’ Dat klopt, denkt de Baardaap, mijn verstand gebruikt mij.

‘D’r uit man! Wegwezen!’

De Baardaap wrijft wat over zijn achterhoofd.

‘Waarheen dan?’

‘Kan me niet schelen als je maar hier weg bent voordat er mensen verhaal komen halen. Neem je jas en geld mee en sodemieter op!’ De Baardaap schiet in zijn spijkerjack, grijpt zijn sleutels en portemonnee en loopt naar de voordeur.

‘Via de achterdeur! Oen!’

‘Ja! Ja! Sorry voor alles hoor!’ zucht de Baardaap. Hij opent de achterdeur en kijkt op de drempel om. ‘Ik bel je nog wel.’

‘Doe dat!’

De Baardaap sluit de deur en verdwijnt dan via de smalle steegjes uit de nieuwbouwwijk. De bel gaat en Eefje doet open. Het is Kees, de vader van André.

‘Waar is.....euhh..... je man!’

‘Hoi Kees, bedoel je Harry?’

‘Ja, ik mag toch aannemen dat je maar één man hebt!’ zegt Kees aangebrand.

‘Nou, ik ben niet met hem getrouwd maar hij kwam net chagrijnig binnen en hij is meteen weer vertrokken. Hij wou nog even gaan vissen geloof ik.’

‘Vissen? Amanoellah! Die lul is bang voor een knal op z’n kanis!’

‘Hoezo?’

Kees kijkt Eefje strak aan en Eefje plooit niet. Geen leugen is te betrappen op haar gezicht of in haar ogen. Kees mag dan drie koppen kleiner zijn dan de Baardaap, Kees is wél breed gebouwd en voor de duvel nog niet bang. Nu staat hij met strak gespannen spieren voor Eefje.

‘Die lul van jou heeft zojuist André op z’n bek geslagen en die jongen heeft een geweldige pijn! We gaan naar de dokter en als er wat met hem is gaan we aangifte doen!’

‘Sorry Kees, maar Harry is wat uit zijn doen de laatste tijd. Kan ik wat voor je doen? Zal ik soms met jullie meegaan?’

Kees kijkt Eefje wat meewarig aan.

‘Nee, vriendelijk bedankt! Als je wat wilt doen dan stuur je die schijtlijster van jou maar eens langs zodra die thuiskomt!’

‘Ik zal het hem zeggen Kees, en ik hoop dat het weer goed komt met André.’ Kees heeft zich al omgedraaid en is alweer weggelopen. Een welgemeend of een nietgemeend ajuus kan er niet vanaf. Eefje sluit de deur en smijt de sleutels in de stoel. ‘Klooooootzak!’ schreeuwt ze tegen de muren.

Die klootzak is intussen op weg naar het station. Onderweg komt hij in de steegjes achter de huizen Naomi nog tegen. Naomi rijdt op haar fietsje door de steegjes.

‘Dag Hjarry,’ zegt ze.

Naomi heeft een groeiachterstand en een spraakprobleem. Al vanaf haar geboorte heeft zij een sterk verminderd gehoor en

daardoor ontwikkelde zij een geheel eigen brabbeltaaltje. Haar taaltje is voor velen onbegrijpelijk maar niet voor de Baardaap. Naomi is zo'n beetje het enige kind in de wijk dat de Baardaap wél bij zijn echte naam kan benoemen. Nou ja....., bijna echt dan. Naomi en haar broertje Sven zijn de kinderen in de buurt waar de Baardaap en Eefje nog een normaal contact mee hebben. De Baardaap ging pas een keer met Naomi vissen in het karpermeer maar dat vond Naomi maar niks, ze gooide uit verveling de hengel in het water. Nu kijkt ze met haar mooie bruine ogen en langs haar prachtige lange haardos haar buurman ontwapenend aan.

‘Dag Naomi,’ zegt de Baardaap die een zwak heeft voor dit kind. Naomi mag dan wel een groeiachterstand hebben maar met haar verstand, daar is niks mis mee. Integendeel. Zij is erg pienter en heel anders dan andere kinderen.

‘Gaan we nog eens vissen Naomi?’

‘Nee!’

‘Okay, maar dan gaan we wel eens een keer wat anders doen, is dat goed?’

‘Ja,’ zegt ze. ‘En djan praat je ook ejven met papa.’

‘Met je vader? Dat is goed hoor. Dag Naomi.’

De Baardaap loopt langs Naomi en langs het huis van haar vader. Hij ziet Arie staan in de achtertuin. Arie werkt bij de gemeentepolitie en hij heeft niet zoveel met de Baardaap, een natuurlijke achterdocht voedt zijn wantrouwen. De Baardaap voelde dit ook en hij vroeg aan Rita, de moeder van Naomi, toestemming om met het meisje te gaan vissen. Met Rita kan hij best goed uit de voeten en de Baardaap maakt graag een praatje met haar. Arie was boos geworden omdat hij niet wist dat die rare snuiter met zijn dochter op stap was.

De Baardaap zoekt over het hekwerk heen naar oogcontact met Arie.

‘Hoi,’ zegt hij, nét wat te luid en te geforceerd om het een echt ‘hoi’ te laten zijn.

Arie kijkt op. ‘Hoi Harry, waar ga jij nog heen?’

‘Ik moet naar het station, ik ga naar m’n moeder. Ze is niet helemaal lekker.’

‘Da’s nog een heel stuk lopen man, straks mis je je trein. Zal ik je brengen?’ De Baardaap is verbaasd over deze plotselinge geste van Arie. Kennelijk heeft Rita wat op hem ingeprepraat.

‘Nee, dat hoeft niet, bedankt! Ajuus!’

‘Koop eens een keer een auto voor jezelf man, en maak het je makkelijk! Tot kijk Harry.’

De huizen rondom het plantsoen van de nieuwbouwwijk de Bevrijding zijn eind jaren zeventig gebouwd en zijn voorzien van een inpandige garage. De buurtgenoten vinden het dan ook wel raar dat Eefje haar auto zomer en winter voor het huis parkeert maar ergens is dit ook weer niet zo raar, het is sowieso al een raar stel.

De Baardaap heeft geen auto en rijdt af en toe in die van Eefje, wat een koddig gezicht is, zo’n lange man in zo’n klein autootje. Ze zijn vaak thuis, doen niet veel moeite om contact te maken met de buurt en hebben overdag ook nog eens vaak de gordijnen dicht.

Maar het meest vreemde is wel hun uiterlijk: Eefje, die met haar lange witte jurken en blonde haren een wat engelachtig voorkomen heeft en de Baardaap, die voor anderhalf jaar terug zijn gezicht nog verborgen hield onder een pikzwarte baard van pakweg vijftientwintig centimeter. Nu heeft hij die baard tot wat meer acceptabele proporties teruggebracht.

Het was een nogal rare introductie, toentertijd, in deze nieuwbouwwijk van Aalten.

Het is nog niet eens zo'n gek idee, denkt de Baardaap terwijl hij al lopende zijn spijkerjack weer uittrekt, het is nog veel te warm voor een jas. Het wordt wel weer eens tijd om moeder te gaan bezoeken en het is misschien een mooi excuus om wat langer te mogen blijven: *Ma, ik wil je weer eens wat vaker zien!*

Zijn moeder mankeert helemaal niks. Zij is een lange en sterke vrouw van vierenzeventig die wat moeilijk loopt maar verder kerngezond is. Zij woont nu in een bovenwoning in Haarlem, het huis is de bovenverdieping van een winkel in de Cronjéstraat en moeder heeft vanuit haar woonkamer een prachtig uitzicht op het winkelende publiek.

De Baardaap loopt door de uitgestorven straten van Aalten in de richting van het station. Op een willekeurige zomeravond lijkt het hier wel als op een zondagochtend. Een minimale autobeweging verstoort de landerige sfeer, hoe anders was dat in Haarlem. Het wordt nog een hele reis: eerst met de trein naar Arnhem, dan overstappen en naar Utrecht en daar weer overstappen voor het laatste uur naar Haarlem. En dan nog een kwartier lopen naar de Cronjé.

Lopen door Haarlem is in ieder geval heel wat genoeglijker dan de wandeling die hij nu maakt door de uitgestorven en karakterloze woonwijken van Aalten.

Mijn God! Waarom ben ik toch in 's hemelsnaam hier komen wonen? Hij denkt dat hij niet vóór middernacht in Haarlem zal arriveren en hij moet eigenlijk zijn moeder even bellen, het mensje zal zich rot schrikken als hij ineens voor de deur staat.

De Baardaap loopt het station binnen en koopt aan de balie een enkeltje Haarlem. Hij mag dan nog een half uur wachten op de eerstvolgende trein en neemt plaats op een bankje in het kale station.

‘Ik heb er weer een mooi zootje van gemaakt!’ bromt hij zachtjes voor zich uit.

Als er iets is wat *niet* had mogen gebeuren dan was het wel zijn toch al zo warrige leven nóg verder overhoop halen. En daarbij stond zijn relatie met Eefje al wat langer onder druk, dit maakt het er niet beter op.

De Baardaap kijkt wat om zich heen al is er niet veel te zien. Het station is duidelijk niet gemaakt om er met plezier te verblijven, maar ja, welk treinstation is nou niet mistroostig?

Haarlem!

De Baardaap denkt terug aan zijn jeugd in Haarlem. Hoe fijn en gezellig het was met de kinderen in de Transvaalbuurt en hoe gemakkelijk je jezelf kon vermaken, er was altijd zoveel te doen. Die zorgeloze droomtijd van zijn jeugd veranderde plotsklaps toen hij in de puberteit kwam en naar een andere school moest. Hij vervreemde omdat hij niet om kon gaan met de hem opgelegde prestatiedruk en omdat hij zich totaal niet bezighield met de dingen waar zijn nieuwe klasgenoten zich mee bezighielden, het interesseerde hem hoegenaamd niets. De Baardaap denkt terug aan de benauwdheid van die tijd, een tijd waarin hij een gevangene was van de opgelegde verwachtingspatronen van hemzelf, zijn ouders en van alles en iedereen om hem heen.

Later kreeg hij als jongvolwassene door hoe je daar, al was het maar voor een tijdje, aan kon ontvluchten. Hij bracht zijn vrije tijd door in de kroegen op de Botermarkt; je volzuipen, aanpappen met een leuke meid en dan de volgende morgen geradbraakt je roes uitslapen op het strand van Bloemendaal.

Ja, dát waren nog eens tijden!

En met zijn studie werd het alleen maar leuker. Hij kreeg een beurs, een eigen kamer in een studentenhuus en voelde voor het eerst iets van een totale vrijheid. Vrijheid die tot dan toe verborgen was gebleven door de controlerende bemoeizucht van zijn ouders. Vrijheid die kwam toen hij helemaal los was

van zijn ouders en een vrijheid die als sneeuw voor de zon ook weer verdween.

Daar zorgde de maatschappij dan wel weer voor.

In Aalten gaat de deurbel. Eefje doet open, het is Kees.

‘Is ie er nog niet?’

‘Nee, hoe is het met André?’

‘Hij heeft zijn kaak gebroken.’ Kees kijkt Eefje strak aan. Eefje ontwijkt even Kees’ ogen.

‘We gaan morgen naar het politiebureau om aangifte te doen.’ Kees zegt het rustig, de eerste emoties lijken intussen alweer wat afgezwakt en Eefje probeert van het moment gebruik te maken.

‘Kees, alsjeblieft, doe dat niet.’

Eefje zegt het met een fluweelzachte stem. ‘Harry is te ver gegaan, maar hij is ook zichzelf niet meer. Hij zal morgen wel langskomen om het met jullie uit te praten.’

‘Hoezo is hij zichzelf niet meer?’ reageert Kees pissig. ‘Dit is toch helemaal hoe hij is? Ik ken hem niet anders dan dat hij altijd vervelend is naar spelende kinderen en hij benadert ze altijd agressief!’ Dat is niet waar, denkt Eefje. ‘Harry kan ook heel lief met kinderen omgaan,’ zegt ze zacht.

‘Lief? Noem je het lief als hij elke keer spelende kinderen van het grasveld jaagt?’

‘Dat grasveld is een plantsoen,’ zegt Eefje rustig, ‘en het is géén speelveld.’

‘Maar dat is het jarenlang wél geweest, voordat jullie hier kwamen wonen! Daar kan die kerel ook wel eens rekening mee houden, kinderen willen nu eenmaal spelen weet je!’

Eefje kijkt rustig in Kees’ ogen die wat zachter beginnen te worden. Kees lijkt voor rede vatbaar. ‘Het is niet zo dat Harry geen rekening wil houden met spelende kinderen maar het is wél zo dat bepaald gedrag bij hem agressie opwekt.’

Ze pauzeert even, lijkt na te denken en zegt: 'En dat gedrag is niet alleen de schuld van die kinderen.'

Oeps....., Eefje had er al spijt van nog voordat de woorden er helemaal uit waren.

'Wat bedoel je?' vraagt Kees terwijl zijn stem de hoogte ingaat. 'Bedoel je soms dat het *mijn* schuld is dat mijn kind in elkaar geslagen wordt?' zijn stem wordt nu hard. 'Als *jij* zelf kinderen zou hebben zou je hier wat over mogen zeggen maar tot die tijd mag *jij* over de opvoeding van kinderen je smoel houden....., trut!'

Kees loopt kwaad weg. Die laatste toevoeging was natuurlijk totaal overbodig maar het gaf wel een beetje lucht om eens aan te geven hoe hij werkelijk over haar dacht. Kees loopt regelrecht over het pas ingezaaide gras van het plantsoen naar zijn eigen huis, in het wat oudere gedeelte van Aalten. Op straat staan wat buurtgenoten te kletsen.

'Jezus man, wat kijk *jij* chagrijnig!' zegt Henk die naast de Baardaap woont. Henk is één van de weinige autochtone Aaltenaars die in de nieuwbouwwijk zijn gaan wonen. Henks vader was machinebankwerker en heeft nog bij Kees op de machinefabriek gewerkt.

'Dat jij die buurman van jou nog niet kotsbeu bent daar snap ik helemaal geen snars van!' Kees is in de loop blijven staan. Hij draait zich om, loopt terug naar het groepje en vertelt wat er die avond is gebeurd.

'Ongeloflijk!' zegt de één.

'Dit moet niet veel gekker worden!' zegt een ander.

'En jij bent pas naast hem gaan wonen,' zegt Kees met een spottende ondertoon in zijn stem. 'Lekkere buur hoor!'

'Het valt allemaal eigenlijk wel mee,' reageert Henk. 'Over het algemeen zijn het heel erg rustige mensen en hebben zij meer last van ons dan wij van hen. Alleen..., ze zeggen wel eens rare dingen ja....'

‘Wat bedoel je?’ vraagt iemand, als Henk er verder het zwijgen toe doet. Henk behoort niet tot het vaste groepje van het leugenbankje maar ontkomt nu toch ook niet aan de verleiding van een vette dorpsroddel.

‘Nou,’ zegt Henk wat aarzelend, en hij doet zijn verhaal.

Henk was pas sinds kort de buurman van de Baardaap. De vorige eigenaar had de hoekwoning na de aankoop al snel weer te koop gezet en Henk, die graag bij zijn ouders in de buurt wilde blijven wonen, had dit buitenkansje met beide handen aangegrepen. Met vier slaapkamers paste het huis ook perfect in de gezinsplanning. Henk en zijn vrouw Margot hadden al een zoontje van drie en er was nog een baby op komst.

De Baardaap en Eefje waren in het begin wel aardig en openhartig tegen hen en ze kwamen zo nu en dan bij elkaar over de vloer. De Baardaap speelde dan soms wat met hun zoontje, Ruben, terwijl Eefje zich zo ver als mogelijk bij het kind vandaan hield.

‘Jullie boffen toch maar, zo lekker rustig met z’n tweetjes,’ zei Henk eens.

‘Ja, we boften zeker,’ antwoordde Eefje, maar gaandeweg veranderde de goede relatie toen Eefje met haar klaagzang begon.

Telkens weer vroeg Eefje of ze het niet eens wat rustiger aan wilden doen als Margot met haar zoontje in de tuin aan het spelen was. En of ze eens een keer wilden ophouden met dat overdreven ‘goed zóó’, iedere keer als hun kind weer ergens voor beloond diende te worden.

Na de geboorte van de baby daalde de communicatie naar het dieptepunt. Het gekrijs van de baby zorgde niet alleen voor slapeloze nachten van de ouders maar het opende ook een beerput bij de burens.

Op een mooie zondagmorgen vroeg Eefje aan Margot of zij zich met haar huilende baby uit de tuin wilde verwijderen.

‘Het zou leuk zijn als je hem een keer binnen laat janken en je tuindeuren dicht doet! Dan kunnen wij ook weer eens rustig buiten ontbijten!’

Margot weigerde en daarop zei Eefje aangebrand: ‘Jullie verstoren hier onze rust en privacy en wij waren hier eerst!’

Niet veel later was het de Baardaap die op een zaterdag in alle vroegte kabaal begon te maken. Hij wilde in het besloten gedeelte van hun tuin een patio van natuursteen maken en omdat Eefje graag een gemozaïekt patroon wilde hebben moesten de grote vierkante stenen in kleine stukken worden gezaagd. Voor dat doel had de Baardaap van Kees, de handige overbuurman, een zware slijptol geleend: *Hoi Kees, mag ik je straaljager een keer lenen?*

Kees had toegestemd, hij was de beroerdste niet. Door een praatje en een gebaar te maken leerde je immers je nieuwe buurtgenoten wat beter kennen.

De Baardaap ging met verve aan de slag en al spoedig vulden de tuinen zich met stofwolken van steengruis, vermengd met het afschuwelijke schelle geluid van Kees’ straaljager. Henk en Margot ontbeten dit keer toch maar binnen, ze hielden de tuindeuren potdicht. Toen het tegen het middaguur eindelijk rustig was liep Henk met de baby op de arm de tuin in.

De Baardaap was net begonnen aan de legpuzzel van het gemozaïekte pad naar het tuinhuisje.

‘Mooie stenen buur!’ had Henk gezegd, en dat was geen leugen. Het waren prachtige natuurstenen, uit India. Henk keek over de lage tuinafscheiding naar wat de buurman aan het doen was. De Baardaap zat op zijn knieën de stenen te passen en hij reageerde niet.

De stilte die volgde werd meer en meer ongemakkelijk.

‘Weet jij waarom jouw slijptol zo moet gillen?’ vroeg Henk een beetje jolig.

De Baardaap zei niets.

‘Omdat hij niet wil werken!’ zei Henk, lachend om zijn eigen grapje.

De Baardaap lachte niet.

Hij stond op, veegde zijn handen af aan zijn overall en keek met zijn gitzwarte ogen Henk doordringend aan.

‘Weet jij waarom jouw baby zo moet janken?’ hij vroeg het bloedserieus. Henk keek de Baardaap aan en de lach viel van zijn gezicht.

‘Nee,’ zei Henk na een korte stilte.

‘Omdat hij niet wil leven.’

2 Moeder

Het is al over tien als de Baardaap op station Arnhem zit te wachten op zijn aansluiting naar Utrecht. Wachten op een trein is noodzakelijk tijdverdrijf waarbij die mallemolen in je hoofd als vanzelf op volle toeren begint te draaien.

Harry was natuurlijk te ver gegaan in zijn confrontatie met Henk, dat wist hij ook wel. Dat een kind dat het uitschreeuwt van onbehagen niet wil leven mag je dan wel *denken* maar die gedachte ook nog eens *ventileren* is wel weer wat anders. Die gedachte zou er bij niemand in gaan: dat het geschreeuw en gejam van een baby een aanklacht was tegen de wereld, een protestlied tegen de maatschappij - alsof die baby nú al wist hoe verrot die was.

Alsof het voorvoelde dat de toekomst er voorlopig niet beter op zou worden en dat het dus maar wat graag weer zou willen plaatsnemen in dat veilige warme broeinest waar het nét vandaan kwam. De Baardaap had daar wel een geheel eigen denkbeeld over ontwikkeld: dat de herinnering aan die oerschreeuw, die oerknal van zijn eigen geboorteschok toe te schrijven was aan een onzichtbare kracht die hem ergens uit een andere dimensie plukte en dumpte in deze gruwelijke eenzaamheid.

De perrons zijn nagenoeg leeg, een schrill contrast met de levendigheid en de drukte die er in de ochtenduren zal zijn maar de Baardaap heeft een voorkeur voor de leegte. Hij warmt zich aan de stilte.

Een stilte die uitnodigt om eens grondig te gaan analyseren hoe het zover heeft kunnen komen dat hij hier, op dit tijdstip, zijn zonden mag gaan overdenken. Reflecteren doe je vooral in een tijd van crisis en dit is wel weer een crisismoment. Niet dat de Baardaap bang is voor zijn relatie met Eefje, hun relatie is gebouwd op liefde, vertrouwen en autonomie. Niets

dat daar tussen kon komen. Ook de impulsieve uitpattingen van haar vriend worden door Eefje in het juiste perspectief geplaatst.

Meer zorgen heeft de Baardaap over zijn relatie met de maatschappij, een relatie die vervelend en onvrijwillig is. Een relatie die hem is opgedrongen en een relatie die niet zomaar beëindigd kan worden. Nou ja, dat kan wél maar dat is dan een erg rigoureuze relatiebreuk en dat is de Baardaap niet van plan. Het is wel prettig te weten dat er altijd een nooduitgang voorhanden is, maar moeder heeft je niet het leven gegeven om er zomaar tussenuit te knippen.

Moeder.....

De Baardaaps gedachten gaan steeds vaker terug naar zijn moeder en naar zijn jeugdijaren. Jeugdijaren die, als je erop terugkijkt, altijd onbezorgd gelukkig lijken te zijn, gefilterd als ze worden door het web van de tijd.

Moeder.

Het mensje ligt al lang en breed onder de wol als ik in Haarlem aankom, denkt de Baardaap.

Ik moet haar nu bellen!, schiet het door zijn hoofd, maar eigenlijk heeft hij al wel door dat ook deze impulsieve actie aan het stranden is. De Baardaap leeft graag bij het moment van de dag en houdt ervan beslissingen uit te stellen tot het écht niet anders meer kan. Of totdat het leven die beslissing voor jou neemt, zo lijkt het wel. Hij weet precies te bedenken en te vertellen hoe alles in het leven zou moeten verlopen, maar dan is er bij de Baardaap een raar soort mechanisme waardoor hij 'alles laat gaan' en vervalt in een soort van apathische toestand.

Alsof niets er meer toe doet.

Dat dit in de praktijk zorgt voor complicaties is ook nu weer een realiteit, Eefje doet vaak het praktische denkwerk maar door Eefje zit hij nu hier.

En door zijn drie geheimen.

Drie geheimen die ervoor zorgen dat hij altijd op zijn tenen door het maatschappelijke leven moet lopen.

Drie geheimen waardoor hij vaak moet liegen tegen zijn medemens.

Drie geheimen waarvan Eefje er twee weet en moeder één.

Twee geheimen waardoor hij moest verhuizen en in Aalten is beland.

Eén geheim waardoor hij nu hier zit.

De Baardaap denkt aan zijn jeugd en aan de bezoeken aan opa en oma in Driebergen. Hoe verzot hij er op was om zijn grootouders te bezoeken terwijl zijn broertje daar nu juist een godsgruwelijke hekel aan had.

Hoe hij met opa kon kletsen en hoe heerlijk het was om op een mooie zomerochtend in alle vroegte met hem te gaan vissen. De geluiden van de vogels, de geuren van het land, de opkomende zon die langzaam de mist wegjoeg én daarbij de spanning van dat ultieme moment: het snel onder het water verdwijnende dobbertje. Hij inhaleerde het met grote teugen.

Met zijn vader deelde hij eigenlijk niets.

Pa was uitbener, in de tijd dat het gezin nog in Driebergen woonde, hij werkte in het slachthuis bij het treinstation. Niet dat de Baardaap veel van die periode had meegekregen want het gezin was verhuisd naar Haarlem toen hij nog een kleine jongen was. Vader praatte eigenlijk nooit met zijn kinderen en als hij al wat zei dan ging het over wat ze verkeerd hadden gedaan of wat ze nog moesten gaan doen.

Nee, dan opa.

Opa had altijd mooie verhalen uit het verleden, over de oorlog en zijn werk bij de spoorwegen. Opa wilde altijd leuke dingen met je doen en hij kon ook geduldig naar je luisteren. Pa luisterde nooit en hij had ook niet zoveel met opa, hij

kwam er niet graag op bezoek. Hij vond het wel prima als zijn kinderen bij zijn ouders gingen logeren, hij bracht ze voor een weekeind weg naar Driebergen en dan hoefde hij er zelf niet te blijven.

Pa was altijd uitbener gebleven, eerst in Driebergen en later bij het slachthuis in Haarlem, de geboortestad van zijn vrouw. Toen de Baardaap negen jaar was vond zijn vader het nodig om hem te laten zien wat het vak van uitbener nou eigenlijk allemaal inhield. Vader had een bezoek aan het slachthuis in Driebergen geregeld, om weer eens wat met oude kameraden te spreken en om te kijken hoe het er daar nu aan toe ging. Binnen het slachthuis was de lucht nog afschuwelijker dan erbuiten en zoonlief vroeg zich af hoe de mensen hier konden werken.

Vader deed een schort om en liet zijn vaardigheden los op het achterkwart van een rund. Uitbenen was een stuk moeilijker dan zoonlief dacht en hij kreeg respect voor de snelle en kundige wijze waarop zijn vader het mes hanteerde.

Hij kreeg weer bewondering voor de man die hij altijd had beschouwd als een 'hakker', iemand die er lol in heeft een bijl in een karkas te zetten, maar wat zijn pa deed was iets anders dan hakken. Als het verkrijgen van respect het doel was van dit bezoek dan had zijn vader dat doel toch zeker voor een gedeelte gerealiseerd.

Na het bezoek liepen ze via de poort voor het personeel weer naar buiten. Een ommetje over het gedeelte van het slachthuisterrein waar de wagons op een zijspoor werden gerangeerd om gelost te worden en nét op het moment dat ze buiten kwamen werd van één van die wagons de laadklep naar beneden geslagen.

Vader bleef staan. 'Moet je nou toch eens kijken!' had hij verwachtingsvol gezegd. Op het moment dat de varkens met puntige stokken uit de wagons werden gedreven zwol hun

gekrijs aan tot een waar doodsgebrul. Ze konden de dood nog niet zien maar ze roken hem al wél.

Wat de Baardaap zich altijd zou blijven herinneren is de angst in hun ogen en het schuim op hun bekken. En hoe de varkens die wat ál te koppig waren van de loopplank werden geslagen en het slachthuis in werden gedreven. Vader leek het wel mooi te vinden, dit tafereel, maar zoonlief liep snel verder, hij kon het gekrijs niet meer aanhoren.

‘Was het leuk?’ vroeg grootmoeder toen ze thuiskwamen.

‘Waar is opa?’ had hij gevraagd.

Opa was totaal anders dan zijn vader. Opa was verfinnd en beschaafd, hij sprak rustig. Hij vroeg naar wat je deed, naar wat je bezighield. Opa ging ook naar de kerk, iets waar zijn vader een grondige afkeer van had. De jongen ging soms met opa en oma mee, naar het kleine katholieke kerkje. De sfeer die er hing was mooi, het kerkje was niet pompeus ingericht en de mensen daar waren vriendelijk en rustig. De jongen voelde zich er thuis.

Toen hij eenmaal in Haarlem ging wonen bleef hij af en toe een kerk bezoeken. Later vroeg hij zich af hoe de afkeer van het geloof zich in zijn vader had genesteld. Toen hij zijn moeder daarover ondervroeg antwoordde zij dat ‘papa daar gewoon geen interesse in had’.

Verder werden er geen woorden meer aan vuil gemaakt.

De Baardaap heeft wel zin in het bezoek aan zijn moeder, proberen weer wat donkere bladzijden uit het verleden te belichten, maar vanavond zal dat zeker niet gebeuren. Hij besluit om in Driebergen een tussenstop te maken en te kijken of er nog een pension met een vrije kamer is.

Al mijmerend komt de Baardaap aan in Driebergen en hij loopt over het perron naar het tunneltje onder het spoor door. Dit tunneltje geeft toegang tot de bushalte en dit pad liep ooit vlak langs het slachthuis maar die fabriek is al lang

geleden gesloopt; slachthuizen doen het niet meer zo best in bewoonde gebieden.

Vroeger kon je hier de beste koffie van Nederland krijgen, zo ging het verhaal. Mensen kwamen van heinde en verre om op het station een Drieberts bakkie pleur te gaan drinken en zij konden dan, als het even meezat, genieten van het spektakel als de veewagons gelost werden. Tegenwoordig vindt men het maar een vervelend gezicht: al die krijsende beesten op weg naar hun dood.

De Baardaap ziet dat hij nog een poos moet wachten op de bus naar het dorp en hij besluit om het laatste stukje te gaan lopen. Het is rustig en de wandeling doet hem goed; mooie herinneringen komen bovendrijven.

Hij steekt het spoor over.

Hier stond ooit een prachtig oud spoorwachtershuisje, de spoorwegbeambte bediende er de wissels en draaide er de spoorbomen met de hand naar beneden. Hier stond ook altijd Bertsjie in zijn slobbertrui het verkeer te regelen. Als de spoorbomen naar beneden dreigden te komen legde Bertsjie met héél veel wilde armgebaren het autoverkeer stil. Bertsjie zwaaide trouwens altijd al met zijn armen, ook als er géén trein aankwam. Hij was niet helemaal goed, zei Oma.

Ze zwaaiden altijd naar Bertsjie als ze in de auto langs hem reden, zoals iedereen die Bertsjie kende dat toen deed.

Later, toen de spoorbomen waren geautomatiseerd, regelde Bertsjie het verkeer bij de kruising met de snelweg en ook bij tal van andere problematische verkeersknooppunten in het dorp. Nu hij er niet meer is loopt het verkeer hier dagelijks vast.

De Baardaap loopt verder en bij het huis van zijn grootouders blijft hij nog even staan. Het is al lang geleden verkocht en het voelt ook niet meer als iets wat bij hem hoort. Het pension

wat hij kende is weg maar verderop in het dorp is een ander pension en hij boekt er een kamer. Hij trekt zijn schoenen uit en droomt wat weg op het te kleine bed. Morgen nog even het dorp bekijken en dan weer verder.

De volgende morgen loopt Eefje met haar ontbijt de tuin in. De maandag is voor Eefje doorgaans een gezegende dag.

De burens zijn dan werken, Ruben is naar de crèche en Eefje heeft, om haar rust terug te vinden, haar vrije dag verplaatst van de vrijdag naar de maandag. Met de komst van de baby is de zegen over deze dag weer verdwenen. Het hebben van een tweede kind valt Margot zwaar vertelde ze laatst aan Kirsten, de andere buurvrouw van Eefje. Om die reden neemt Margot na haar zwangerschapsverlof nog zes weken vakantie en toen Eefje dat van Kirsten vernam vloekte ze binnensmonds, de hele zomer dus geen enkele rust. Deze maandag heeft Eefje wel wat meer aan haar hoofd dan het nuttigen van haar vrije dag, koste wat kost geen politie aan de deur.

Ze wil met Arie spreken over de aangifte van Kees maar ze wil absoluut niet gelijktijdig met Kees op het bureau staan. Het is en blijft een gok: ervan uitgaande dat Kees een gewone werkdag heeft zal hij wel in de vroege morgen of anders in de late middag aangifte gaan doen. Eefje loopt om half elf naar het politiebureau en vraagt naar Arie. Kan de Baardaap goed met Rita overweg, Eefje heeft juist weer een klik met Arie.

Arie is gestructureerd en doortastend, iets wat ze mist bij haar eigen man. Die heeft dan wél weer dat impulsieve stoute randje wat bij Arie geheel ontbreekt.

‘Hoi Arie, hoe gaat het?’ Arie kijkt Eefje even aan voordat hij antwoordt.

‘Met mij gaat alles goed Eef, maar ik hoorde net een raar verhaal over Harry. Eigenlijk niet zo’n best verhaal!’

‘Wat heeft Kees gezegd?’

‘Dat kan ik je niet precies zeggen maar het komt erop neer dat Harry geweld heeft gebruikt, en ietsel heeft toegebracht aan André.’

‘En wat gaan jullie nu doen?’

‘We maken een proces-verbaal op en overleggen dan met de officier van justitie. En Harry moet zich als de donder uit zichzelf melden, anders zal hij worden aangehouden.’ Arie kijkt in Eefjes mooie ogen. ‘Het is een geweldsmisdrijf, weet je. Is Harry al vaker agressief naar kinderen geweest?’

‘Niet dat ik weet. Wanneer gaan jullie hem aanhouden?’

‘Dat hangt af van het bevel van de officier maar dat kan al vanmiddag of vanavond zijn. Hoezo?’

‘Weet je, Arie,’ zegt Eefje zoetjes terwijl ze haar ogen naar beneden slaat, ‘ik zou het wel fijn vinden als er niet zo’n heisa van kwam. Geen politiewagen aan de voordeur met agenten die Harry in de wagen gaan proppen. Je weet hoe men in de buurt over ons denkt en ik wil graag dat dit discreet geregeld wordt.’

‘Dat is dan toch niet zo moeilijk, zeg hem dat hij zich moet melden op het bureau. Dat scheelt ons ook weer wat werk.’

‘Ik weet niet waar hij is.’

‘Pardon?’

‘Ik heb hem de deur uitgeschopt en hij zou me nog bellen maar ik heb nog steeds niks van hem gehoord.’ Arie fronsd zijn wenkbrauwen. Hij heeft wel te doen met Eefje, die meid heeft een veel betere vent verdiend. ‘Als er een bevel tot aanhouding komt en Harry is zoek dan maakt dat de zaak alleen maar gecompliceerder,’ zegt hij.

‘Hij is niet zoek, hij is weggestuurd.’

‘Voor altijd?’

‘Nou nee, wat denk jij wel!’ zegt Eefje lachend.

‘Jammer, want dan waren we mooi van die rare kwibus af,’ Arie zegt het gekscherend. ‘Maar serieus: mensen zullen zich toch gaan afvragen hoe het zit met de aangifte van Kees en als ze te weten komen dat de zaak stil ligt omdat Harry weg is

dan'.....'dan is dat niet best voor ons,' vult Eefje Arie's woorden aan. Eefje doet haar best om zo onopvallend als mogelijk beteuterd te kijken.

'Kunnen jullie de opmaak van het proces-verbaal een tijdje vertragen? Totdat ik weet waar hij is?'

'Nee, dat kan niet,' zegt Arie gedecideerd. 'Wat wél kan is Harry vertellen dat hij bij het eerste het beste politiebureau zichzelf meldt, wil hij problemen voorkomen. Maar dan moet je evengoed wel eerst contact met hem hebben gehad.'

'Ik zou het toch wel erg fijn vinden als je wat kan doen!'

Arie zwijgt even en denkt na. Als Eefje niet Harry's vrouw was dan had hij, zonder zich te bedenken, die Baardaap met alle liefde persoonlijk ingerekend, maar met deze vrouw voelt hij mee.

'Ik zal zien wat ik doen kan.'

'Dank je wel Arie!' zegt Eefje terwijl ze ter plaatse een klein vreugdesprongetje maakt en vervolgens met een slap handje Arie's schouder aanraakt. Arie weet niet goed wat te vinden van dit gebaar en kijkt gegeneerd weg.

'Dag Eef,' zegt hij vlug.

'Dag Arie, zie je binnenkort.'

Eefje draait zich om en voelt Arie's ogen nog in haar rug. Eefje is blij dat haar charmes haar nu weer eens van pas komen. En het voelt toch ook wel weer lekker, die bevestiging dat je nog steeds meetelt. Zo nu en dan mag er best een compliment komen van een knappe man, zelfs als het alleen komt via de ogen van de buurman. Rossige Arie met zijn groene ogen die doortastend de wereld inkijken. Een knappe man, maar hij blijft wél een man.

De Baardaap strikt zijn veters en opent de deur van het pension. Het ontbijt was een ontbijt van niks, het pension is een pension van niks, dus snel weg hier. Hij loopt de kasseien van het sfeervolle kerkpleintje over en probeert de deurklink van het kerkje.

De deur is los en hij betreedt de mooie Petruskerk.

Jaren geleden kwam hij hier vaak, met opa, en hij leerde er bidden. Hij leerde er ook dat als je God wat vraagt, dat het je gegeven zal worden. Dat niet bekend zou zijn in welke vorm het gevraagde zou komen was hem nog niet geleerd maar die wetenschap kwam al spoedig als vanzelf.

In het kerkje is iemand op het orgel aan het spelen, een leerling zo te horen. De Baardaap kijkt wat rond en gaat in een bankje zitten. De kerk is leeg, de muziek galmt en het doet hem wel weer wat. Herinneringen aan een verleden toen het leven nog vol blijde verwachting was. Herinneringen aan de tijd dat hij in Bloemendaal woonde en nog vertrouwen had in mens, maatschappij en..... ja, zelfs in een goede God.

Als de Baardaap opstaat en weg wil gaan onderdrukt hij de neiging om bij Maria te bidden. Zoiets deed hij vroeger, toen hij nog niet bewust was van het feit dat het geloof niets weet. Nu weet hij wel beter en gelooft hij in niets, en Maria hoort daar zéker niet bij.

Hij bedankt haar evengoed voor haar aanwezigheid. Als hij door het middenpad van het kerkje naar de deur loopt komt er een man binnen. De Baardaap groet hem als hij langs hem loopt en hij opent de deur.

‘Harry?’

De Baardaap draait zich om en bekijkt de man die zojuist zijn naam noemde.

‘Harry Hazelkamp?’

Ja, dat is onmiskenbaar zijn naam. Of Harry H. wat zijn algemeen aanvaardde publieke naam is geworden. Wat moet die vent van me, denkt hij.

Het was bijna twee jaar geleden. Hij was net verhuisd naar Aalten toen hij André en zijn vriendjes voor de eerste keer wegjoeg van het voormalige speelveldje. André riep toen keihard: 'Zit niet te zeiken, baardaap!'

Harry rende achter André aan maar André wist uit zijn klauwen te blijven, dit tot groot vermaak van de omstanders. Sindsdien was 'De Baardaap' zijn naam, ook de volwassenen noemden hem zo, maar nooit in zijn bijzijn. Dan was hij ineens weer 'mijnheer'. De Baardaap vond het uitermate prettig dat in Aalten de naam Harry H. niet de zijne was, de Baardaap was veel beter. Hij vond het wel prima.

Nu werd hij ineens weer, na al die jaren, Harry Hazekamp genoemd. Met nieuwsgierige argwaan kijkt hij naar de man die nu met een uitgestoken hand op hem toe komt lopen.

'Wim!' zegt de man, terwijl ze handenschudden. Er gaat geen lichtje branden.

'Wim!' zegt de man nog eens, nu nóg enthousiaster.

'Wim van Oosthuysen!'

Nu begint het hem te dagen.

Het haarloze hoofd en de dikke buik hadden de Baardaap op een dwaalspoor gebracht maar de lachende, altijd blozende wangetjes zijn onmiskenbaar van zijn jeugdvriend. Blozende wangetjes die Wim vroeger al een boers uiterlijk gaven en dat was ook helemaal waar; Wim was een boer.

'Wim!' zegt de Baardaap nu opgewonden blij. 'Jezus man! Wat doe jij hier?'

De mannen staan lachend in het middenpad van de kerk en schudden nog steeds een beetje hun handen heen en weer. Als een soort van drilpudding die nog wat natrilft. Wim laat als eerste los.

'Niet vloeken in de kerk Harry,' zegt Wim lachend, 'want God luistert hier mee.'

Er valt een stilte, niet ongemakkelijk, maar wat zeg je tegen elkaar op het eerste moment dat je een vriend na tientallen jaren weer ziet?

‘En ik ook want hij heeft me daarvoor gemachtigd weet je,’ zegt Wim terwijl hij omhoog kijkt en met een wijsvinger naar boven wijst. ‘En nu weet je ook meteen wat ik hier doe.’

‘Ben je pastoor geworden?’

‘Ja, over enkele deelparochiën maar ik woon in Driebergen want dit is de plek waar ik het liefste ben.’

‘Goeie God, wie had dat van jou gedacht Wim. En wat met de boerderij?’

‘Die is van mijn broer, maar zeg eens; zullen we ergens gaan zitten? Heb je even tijd?’

‘Ik heb tijd zat,’ zegt de Baardaap.

‘Heb je al wat gegeten?’ De Baardaap denkt aan zijn karige ontbijt van spiegelei en niet geconsumeerde oude broodjes en schudt het hoofd.

‘Kom mee!’ zegt Wim en hij neemt hem aan de schouder mee naar buiten.

Ze steken de straat over en nemen plaats in het restaurant, aan de overkant van het kerkplein. Ze bestellen wat te eten en maken snel een vervolg aan de hernieuwde kennismaking.

‘Wat goed je hier te treffen man,’ zegt Wim oprecht blij. ‘Ik herkende je aan je ogen en aan je houding. Voor de rest is alles wat herkenbaar is verstopt achter je baard.’

‘Ik dacht altijd dat jij boer zou worden,’ zegt de Baardaap terwijl hij vlug een met knoflookboter besmeerd broodje in zijn mond stopt.

‘Dat dacht ik ook, totdat ik het licht zag.’ Wim maakt er geen tekening bij en de Baardaap nodigt hem met een gebaar uit tot een verdere verklaring, onderwijl de laatste restjes stokbrood verorberend.

‘Ik zag mijn vader ploeteren op de boerderij en dacht: moet ik dat nou ook gaan doen? Ik ben wat rond gaan kijken en

kwam via pastoor Geurskens op de theologische hogeschool. Mijn ouders vonden het wel best. Ze hadden toen geld zat en voor de vorm was het ook wel goed, een zoon die ook nog eens een geestelijke is. En ik vond het uiteindelijk ook wel een mooie be-roeping,' zegt Wim lachend.

'Je lijkt niet zo serieus,' zegt de Baardaap, 'niet zo streng in de leer.'

'Ik ben absoluut niet streng in de leer, maar wel uitermate serieus.' Wim vouwt zijn handen op de tafel en schuift wat dichters naar de Baardaap toe.

'Ik ben er niet om mensen wat te leren maar om mensen te helpen en mensen gaan nog steeds naar de kerk om geholpen te worden.'

Mooi. Ik ben dus aan het goeie adres, denkt de Baardaap.

'Jij bent dus eigenlijk meer een soort van hulpverlener.'

'Klopt. In naam niet, maar zo voelt het wel. En jij? Wat ben jij geworden?'

'Hulpverlener,' zegt de Baardaap die aan de croissantjes is begonnen.

'Zo?' Wim is wat verrast. 'Ook in dienst van de mensheid? Wat doe je dan precies?'

'Ik ben psychiater.'

Durk

Als Arie achter zijn bureau gaat zitten komt adjudant Durk binnen met een formulier in zijn hand.

‘Ik heb hier een aanhoudingsbevel voor je buurman. Wil je het zelf doen of moet ik iemand anders sturen?’

‘Ik doe het zelf wel, maar nu nog niet.’

‘Hoezo?’ vraagt Durk, die al weg wilde lopen.

‘Het zijn vrienden van ons. Ik zorg er zelf wel voor dat hij zich aangeeft.’

‘Dan stuur ik wel een ander.’

‘Dat heeft geen zin Durk, hij is toch niet thuis.’

‘Hoe weet jij dat?’

‘Ik heb met zijn vrouw gesproken. Die man is overspannen en hij is even wat stoom aan het afblazen. Hij meldt zich uiteindelijk vanzelf wel.’

‘Stoom afblazen kan ie ook als hij hier in de cel zit, ik stuur Richard wel om te gaan kijken waar hij is en als hij zich niet binnen een dag meldt laat ik een opsporingsverzoek uitgaan.’

‘Een opsporingsbevel?’ vraagt Arie verbaasd. ‘Is dat nou niet wat overdreven adjudant?’ Durk reageert niet op Arie’s laatste woorden. Hij pakt het formulier van Arie’s bureau en loopt weer weg.

‘Ik zou het niet doen Durk,’ zegt Arie tegen de rug van zijn leidinggevende. Er zit wat dreiging in Arie’s stem. Dreiging waar nét het topje vanaf is gehaald. Durk draait zich om, kijkt Arie aan. Even zwijgen de mannen.

‘Ik denk dat ik die rapportage over de Van Seventerzaak niet op tijd af ga krijgen.’ Durk knijpt de ogen iets toe, gaat op Arie’s bureau zitten en kruist de armen voor zijn borst.

‘Wat bedoel je eigenlijk?’

‘Nou, het is best wel lastig om informatie uit Arnhem los te krijgen,’ zegt Arie. ‘Dat ging tot nog toe gemakkelijk maar nu ik daar al wat langer weg ben wordt het steeds moeilijker.’

Durk haalt even vies de neus op en monstert ondertussen Arie. Arie kijkt rustig terug in Druks kleine ogen maar hij blijft zwijgen.

‘Probeer je mij soms onder druk te zetten?’ vraagt Durk tenslotte.

‘Nee Durk.’ Arie kijkt weg, staat op en loopt rustig naar de koffieautomaat. ‘Natuurlijk niet!’

Arie zet een kopje neer en tapt een bakkie. ‘Kijk maar wat je doet,’ zegt hij. Durk loopt weg. Spanning is er al wat langer tussen de twee mannen.

Toen Arie twee jaar geleden bij de gemeentepolitie van Aalten kwam werken was dat een zegen voor Durk. Arie kwam over van het rechercheteam van Arnhem en hij werkte hard, had veel contacten bij de andere korpsen en bij de inlichtingendienst. Arie stelde plannen op en coördineerde de opsporing. Er werden veel zaken afgewerkt en Durk en zijn team kregen de complimenten van de korpsbeheerder. Durk groeide; zijn zelfvertrouwen ging met sprongen vooruit en Durk ging denken aan promotie.

Tegelijkertijd was ook duidelijk dat Arie, die een minder uitdagende baan in de provincie had aanvaard, zijn ambities niet onder stoelen of banken stak.

Durk leunde op Arie, zo voelde Arie dat.

Als Arie wegliep zou Durk omvallen.

‘Durk’, dat is toch ook geen naam voor een leidinggevende?

Bij de eerste kennismaking met Durk werd meteen de toon al gezet. Arie werd begeleid door een aanstaande collega en toen ze bij Durk aankwamen was deze druk bezig met telefoneren. Arie wachtte rustig tot Durk klaar zou zijn om zich voor te stellen. Toen Durk de hoorn neerlegde stak Arie zijn hand uit maar Durk pakte hem niet. ‘Momentje,’ zei Durk en hij pakte de hoorn weer van de haak en begon een nieuw gesprek. Arie liet zijn hand weer zakken.

Durk kletste door en keek af en toe de nieuweling aan. Het duurde maar een minuutje maar Arie voelde in die minuut zijn afkeer voor deze man groeien.

Arie drinkt nu rustig zijn koffie in het volste vertrouwen dat Durk de juiste beslissing zal nemen. Het werk wat Arie in Arnhem deed was uitdagend en leuk maar ook veeleisend. Arie wilde wat vaker bij zijn kinderen zijn en uiteindelijk beviel de baan in de provincie hem ook wel. Hij pakt de telefoon op en draait een nummer.

‘Met Evelien,’ hoort hij.

‘Hoi Eef, hoe is het? Heb je al wat gehoord van Harry?’

‘Nee, nog niks!’

‘Nou, ik denk dat we wel een dagje uitstel hebben maar op een gegeven moment houdt het wel op. Waar zou hij kunnen zijn denk jij? Bij vrienden of familie?’

‘Harry en vrienden!’ lacht Eefje.

‘Weet je, Arie,’ zegt Eefje op een toon alsof ze hem een groot geheim gaat verklappen, ‘Harry heeft geen vrienden. Harry is een einzelgänger.’